

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó lapfőigazgató:

MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.

Telefon: 14.

Feltámadunk!

Az élet, mint egy perpetuum mobile, örökösen forog a maga tengelye körül s ebben az örök körforgásban évről-évre eljön közibünk a husvéti bárány, az áldozatnak, az ártatlanságnak ez a szimbóluma, hogy eszünkbe juttassa a legnagyobb áldozatot, mely miértünk, a bűnös emberiségért hozott: a Megváltónak szomorú halálát és azutáni dicső feltámadását.

Ezelőtt kétezer évvel éppen olyan bűnös volt az emberiség, mint most, s ezután kétezer évvel is ép oly gyarló fog lenni, mint most.

Ezelőtt kétezer évvel is az ember, az Istennek ugynevezett legszebb és Hozzá legméltóbb teremtménye ép oly sötét lelkű és Istenhez ép oly méltatlan teremtmény volt, mint most. Kapzsis, önzők, élv- és vagyonhajszolók voltak ép úgy, mint most; épen úgy törekedtek hatalomra, dicsőségre, mint most és épen úgy lábbal tiportak minden népet és szentet ennek megtartásáért, mint most.

És a hatalmasak, az uralmon levők, a kincs és dicsőség-hajszolók mellett ott voltak akkor is az élet hajótöröttjei, akiknek csak a szegénység és nyomorúság jutott, épen úgy, mint most.

És mégis mennyivel boldogabb volt akkor az emberiség, mint most! A kétezer év előtti emberiség részére eljött a Megváltó, hogy megváltsa bűneitől az emberiséget; hogy a nagyokat gőgjükben megalázza, az elesetteket pedig magához felemelje. Ez a Megváltó, mikor legnagyobb áldozatát: önmaga feláldozását meghozta, nem egyes társadalmi osztályokért hozta meg azt, hanem az egész emberiségért.

Két világraszóló eszmét testesített meg a Megváltó, mikor áldozatul hozta magát az emberiségért: a Megváltást és a Feltámadást.

Amilyen igaz volt az egyik, oly igaz volt a másik: fizikai lényének feláldozásával megtestesítette az eszmei örök feltámadást, az eszmékben, a hitben és reményben való örök megújodást.

És a két nagy eszme mellett megvalósította azok velejárójaként a harmadik nagy eszmét, amellyel a mai emberiség oly szörnyű rutul visszaél: az egyenlőség, a valódi demokrácia nagy eszméjét.

Örök törvénye a természetnek a fizikai elmulás; az emberiségbe a természetből beléje öntött ösztön folytán örök törvény a hit is, valamint a bármily rossz sors között is egy jobb jövőbe vetett remény; de az egyenlőség eszméje csak addig-addig terjed benne, míg világra születik; a születésével járó anyagi fizikai fájdalmak csak

egyenlők, de a környezete már más mindenik embernek; az egyik selyem paplanok között pillantja meg először a napvilágot, a másik szegényes kunyhóban, mint a Megváltó is, s azóta is egész életében csak arra törekszik az ember, hogy magát másoktól megkülönböztesse.

Egy életen keresztül tud ezért a semmiségért harcolni, vagyont és életet feláldozni. Ezért még történnek önfeláldozások, de hitért, mások megváltásáért már soha.

Mily borzasztó megcsalása és kiájtásza ez az isteni akaratnak s mily szörnyű becsapása egymásnak!

Vajjon a kétezer év előtti Megváltó meg tudna-e halni a mostani emberiségért?!

Vajjon meg tudná-e váltani a mostani embert az egyenlőtlenségért vívott nagy harcának bűnétől?!

Hiszen most is folyik küzdelem az egyenlőségért, de ez nem az az eszmei egyenlőség, nem a tisztult lelki egyenlőség, hanem csak külső: szerepcsere az egész. Amint a Megváltó mondotta: „és elsőből lesznek az utolsók és utolsókból az első”.

Istenem, milyen szüksége volna most az emberiségnek egy új Megváltóra! Egy olyan megváltóra, mint a kétezer év előtti. A sok hamis próféta helyett egy igazira!

Mi mindannyian, kik e nyomorúságos földtekén élünk, mennyire vágyunk egy ilyen megváltóra! Az élet tüskéitől megsebzetten, reményeinkben, vágyainkban megcsalódottan, összetörve főként lelkileg egy kiut keresésében, amelyet nem találunk; reményevesztetten egy új ideálért való hiábavaló küzdelemtől; lelki vívódások és önmagunkkal való meghasonlások között keresve keresünk egy Megváltót, de nem találunk.

Pedig milyen szükségünk lenne erre, most, mikor minden perc késő, mert minden perc újabb és újabb lelki elesetteket termel ki magából!

A mai emberiség már hinni sem tud, remélni sem mer, mert hiszen élete csak csupa csalódás.

És ha most, husvét szent hetében, elnézzük és átéljük a kétezer év előtti fájdalmas Megváltó szenvedéseit, ha lábsókra járulunk eléje, megtörtén kell bevallanunk, hogy vétkezünk akkor, mikor Hozzá leborulunk, vétkezünk akkor, mikor azt mondjuk, hogy ezek a szenvedések bennünk új hitet fakasztanak; hogy hazudunk akkor, mikor a Megváltó feltámadásakor hozsannát énekelünk a feltámadásnak, mert eddig hívó lelkünk a lethargiába fulladt.

S talán ez a Megváltó, ki egyszer meg tudott halni érettünk, megbocsátana nekünk ösztönességünkért; megbocsátana a hamis tanokért is, ame-

lyeket vallani kezdünk ebben az örökös igazságkeresésünkben és folytonos csalódottságunkban. Fájdalmas arca talán még fájdalmasabbá válnék, mert hiszen megsajnálja minket s jóságos arcával, egy egész emberiség bűneit megbocsátani tudó szívével és lelkével lehajolna hozzánk, hogy lelkünknek egy új ideál megmutatásával megnyugvást teremtsen.

S hisszük, hogy meg is tudna nekünk bocsátani, mert hiszen az ember gyarló, s amint a folytonos esőcsepp is vályuvá tudja kimosni a követ, ép úgy a folytonos apró kisebb és nagyobb csalódás is fel tudja őrlöni a lelket.

És mégis, elcsüggedtségünkben is az örök természet által belénk oltott ösztönünk erejénél fogva, hinni tudunk. És még remélni is tudunk, hogyha a kétezer év előtti Megváltó nekünk egy új ideált mutat, amelyben nem fogunk csalódni, és akkor, amint lelkünk mélyén szomorkodni tudunk a Megváltó halála fölött, ép olyan lelkesedéssel fogjuk énekelni, hogy: Hozsanna, az Eszme feltámadott!

Új tüzek.

Bimbófakadásos, szent husvéti reggel... Az ünnep koronája, az életet fakasztó napsugár végig játszik a cserkész-ifjú tiszta lelkének szimbólumán: a virágokon s a növényeken. Megkoszorúzza a szegény ember barázdáit piros husvét reggelén. Egy-egy sugáron be-bekopogtat a muskátli ablakokba is. S nyomában minden újra éled.

Az Isten-ember feltámadását nem a nap-tár piros betűi s nem az emberi kéz alkotta időmérő határolják meg. Elég az, ha körültekintek a cserkészbirodalomban — a természetben. Igen, a természet örök törvénye, szép dala az újraéledés. Ez ami az új élet hajnalát hirdeti: Krisztus leszállt csillagkeresztfájáról. A világok barázdájára lépett. Ujra éledt. Feltámadott. Amerre Ő jár, minden ujja születik: A száraz ág, amelyben látszólag teljesen kialudt az élet, új életet kap; kibontogatja rügyeit. A tar földtakaró zöld szőnyeggé lesz. Minden újra éled. Mert a nagy Ujraépítő minden évben elhozza az éltető szikrát az örök természetnek. Gondoskodik a legkisebb virágról is: életnedvet, napsugarat, erőt ad neki. A Nagyszív magához öleli a legkisebb anyagi világot is. S az ember? A nagy szellemi világ? Mi rólunk ne gondoskodna az Ur? Hát akkor miért érzem kezemben a Mester puha, meleg kezét? Miért érzem azt, hogy most biztosabban lépek? Két meleg szem-sugárt miért érzek lelkem tükrén? S miért érzem, hogy tekintetem tisztább lesz a szeme tükrében? Miért látom lábnyomát a föld avarban? Biztató szavát, amellyel eloszlatja a reménytelenség és a kétes kicsinyhitűség felhőit, — miért hallom? Igen! Az életet hozó Isten, az újra éledt Mester megjelent az emberek között is. És a lelkemet jövőbe vetett reménnyel, tavaszi illattal s új színekkel telítette meg.

A fájdalom, mint nagy teher nehezedett az emberek vállára. Ma levette azt a világmegváltó Krisztus.

A szenvedés, a nincstelenség, a bánat, mint szürke felhő, beborulva tartotta az emberek szívére. Ma kitisztult. Elűntette azt a krisztusi erő.

Eddig maró guny volt az összekötő ka-

pocs az egyes nemzetek fiai között; a békeség csillaga oly halavány volt. És most?... Krisztus keresztfáján minden nemzetekért szenvedett. Oh! Bár minden egyes egyén, nép, nemzet át tudná érezni azt, amit a béke fiai, a cserkészek éreznek. Ott látom a lelkem tükrén a minden ember-testvérért szenvedő, meggyötört, megfeszített, feltámadott Világmegváltót. Őt, a halál felett diadalmaskodó Életet.

Oh! Hogy szeretném azt, ha a krisztusi béke minden ember szívébe beköltözne! Mától fogva az emberek érdeklődjenek testvéreik életmódja, megpróbáltatott sorsa, öröme és bánata iránt. Örvendjen és szomorkodjon a földi ember testvérel együtt, mert ezt így kívánja a krisztusi szeretet. Segitse ember-testvérét, bárhol született, bár merre van az ő hazája.

Mi, cserkészek, így teszünk, mert „a cserkész minden cserkész” testvérenek tekint! Mi, különösen romániai magyar cserkészek, megkeressük a testvériség szálait és abba belefűződvé, hozzájárulunk a világbékehez, a krisztusi feltámadás békéjéhez.

Virágfakasztó husvét reggelén eszembe jutott a birkenheadi cserkészjamboree. Az ünnepi esendben még egyszer átgondoltam minden egyes epizódját. Látom a cserkészeti Átyját, a világbéke apostolát: Baden Powelt. A cserkészjamboree méltó befejezéseket megformálja a testvériség kerekét, amelynek közepén egy emelvényen ő maga áll és tőle 21 küllő szalad szét. Mindegyik küllő egy nemzet fiai. S látom, amint a kerek szép lassan megindul...

S aztán az öreg eltemeti a csatabárdot — a harc jelképét. S kilövi a béke nyilait a szélrózsa négy ága felé. Ez ezen világtörténelmi esemény után szétküldi fiait: Menjetek haza azzal a tudattal, hogy mindenütt a kerek világon vannak testvéreitek. Menjetek haza, mint a béke követői!

És ötvenezer testvér, ember-bimbó, fekete, fehérek, sárgák; katolikusok, anglikánok, buddhisták ezzel a gondolattal mentek haza, ajkukon a nemzetközi cserkészindulással:

„Testvérdal legyen dalunk!

Bármi égtájon születünk,

Bárhol édes otthonunk.

Délvidéki zápor verje bár,

Vagy sarkvidéki hó:

Vár reánk, testvérek, vig találkozzó.”

(Sík S. fordítása.)

Piros husvét reggelén ez a jövő szózata a jelenhez: „Békesség!...” Ez a Megváltó akarata is.

Megyek az élet gránitkemény útján cserkész céljaim felé. Megyek a husvétii felemelkedés felé. Mellettem jön Krisztus, a cserkészek Átyja, az örök Élet — a békeség Szeretete.

Cserkész.

Férfi pénztárcák
nagy választékban
kaphatók
a Sándory könyvkereskedésben.

Husvétii álom.

Csillagvilágos ég alatt, a nótás vig farsangi éjszakában repült a szán, égő arccal, lázas ajakkal ült édesanyja mellett. Még mámoros volt, még fülében csengtek-bongtak az égő, szerelmes szavak, kicsiny lelke megremegett a visszaemlékezés édes gyönyörében.

Igen. A bál. Az első bál. Az első bál. Sok boldog ember, sok égő lámpa, titkos fények, sejtelmes illatok, színek!

Sok beszéd, boldog nevetés, mosolygós, muzsikaszó, táncos boldog párok.

Talán könnyű sincs a világon! Lángoló asszonyrőzsák, fehérmellű, kacagó szemű leányok. Ő is volt. Ő! Valaki! Ott volt daliás szépségében s szerelmes szívének sóvárgó vágyakozását küldte hozzá a muzsika hangjain.

S jött a tánc heve, édes pillanatok, titkos önfeledések, szívek dobogása, kicsiny bolond szívének ijedt vergődése. Forró vallomások, szemek csillogása, édes muzsikaszó. S megigértte, hogy eljön. Nagyot zökkent a szán s felriadt álmodozásából. A csillagok édesen nevettek le az égről, a fehér hótakaró szerelmesen simult a földhöz s mire befordult a szán a nagy faragott kapun, a teli hold már halványan huzódott le az égről a vén Hargita fölött.

Kicsiny leányszobájában könnyes szemekkel csitította szerelmes, bolondos szívét. Nagy, nedves szemekre nem jött az álom. Diadalittas, kacagó, forró éjszaka hallgató bizonyosságai, a

HIREK.

Lapunk előfizetőinek, olvasóinak és munkatársainak kellemes husvétii ünnepeket kívánunk.

— Dr. Nagy Lajosné tanulmányuton. Dr. Nagyné Szentgerincei Piroska festőművésznő két heti külföldi tanulmányutára távozott.

— A második kerületi dalos hangverseny. A „Szentkereszt Hadsereg” szárhegyi tagozatának egyházi énekkara f. hó 22-én, Husvét keddjén este 8 órakor tartja a közbirtokossági székház nagytermében a gyergyószentmiklósi és ditrói dalárdák bevonásával második kerületi dalos hangversenyét. A tizenhat számból álló műsort reggelig tartó tánc követi. A hangversenyen közreműködnek a P. Kristó Modeszt szárhegyi zárdafőnök, karnagy vezetése alatt álló „Szentkereszt Hadsereg” szárhegyi tagozatának egyházi énekkara, a gyergyószentmiklósi Ipartestület Dalköre Bálint Ákos karnagy, a gyergyószentmiklósi Legényegylet vegyeskara Vigovsky József karnagy és a Ditrói Dalegylet László István karnagy vezénylete alatt. Az estélyen alkalmi beszédet tart dr. P. Boross Fortunat szerafikumi tanár, záróbeszédet P. Kristó Modeszt zárdafőnök. A gondosan előkészített hangverseny csak újabb sikert hozhat a magyar dalkulturának.

— Ritka családi ünnepek. Husvét másodnapján, április 21-én Tamás Lénárd felszegi kisbirtokos gazdának 3 fia házasodik, egy leánya férjhez megy. Tehát négy menyegző lesz egy háznál. Tamás Lénárd családja arról nevezetes, hogy felesége 13 ép gyermekkel ajándékozta meg és közülük egy sem halt el, hanem mind a 13 ép, egészséges, hasznos tagja családjuknak és a társadalomnak.

A háboru alatt Tholnay főispán felterjesztésére a szülői pár miniszteri ajándékot kapott, 1000 arany koronát. Megható ünnepség mellett vették át a kitüntető iratot és ajándékot. Ritka eset, hogy egy anya 13 gyermeket szüljön és mindenik épen felnőjön. Ezen vallásos házaspár felfogta a házasság szentségének nagy célját. Isten megsegítette őket, minden munkájuk sikerül, Isten áldása van rajta.

F. hó 27-én ritka ünnepe lesz Molnár Antal gyergyóújfalvi birtokos és kereskedőnek. Ugyanis e napon tartja feleségével, született Dénes Márcellával ezüstitakodalmát. Ugyane napon Antal fia vezeti oltárhoz Köllő Viktóriát és Mariska leánya ugyanekkor esküszik örök hűséget Bányász Lajos okleveles gépésznek. A hármassal családi ünnephez őszintén kívánunk sok szerencsét.

— A gyergyószentmiklósi árvaház részére Hadl Ferkó 200 lejt adományozott. Isten fizesse!

— Haiman Leo halála. Egész Erdély területén megdöbbenést váltott ki Haiman Leo halála. A napilapok hasábos cikkeiben foglalkoznak Erdély legnagyobb faexportőrjének, e nagy zsenialitású fakereskedőnek halálával, hol öngyilkosságban, hol szívizélhűdésben keresve és találva az okot. Amint igaz lehet az egyik, ép oly igaz lehet a másik is. Ez a körülmény tulajdonképpen nem is érdekli a nagyközönséget, csupán legközelebbi hozzátartozóit. A bukaresti üzletközpontban különben összegyűltek a családi és üzletérdekeltek, kik kereken megcáfolták a lapokban közölt azt a hírt, mely szerint Haiman Leo többszázmillió angazsmant hagyott volna hátra. Szerintük az aktív a 10 millióval felülmulja a passzívát. Azt azonban elhatározták az érdekeltek, hogy lassan likvidálni fogják összes érdekeltségeiket.

Haiman Leo halála mindenestre a szorosán vett érdekeltségén kívül érdekli Erdély egész közgazdaságát a fakereskedelemmel kapcsolatosan, mely súlyos krízisen megy most át.

— Demeter Róbert képkiallítása. Demeter Róbert, az Erdélyszerte ismert kiváló festőművész, műveiből a husvétii ünnepek alatt a városháza nagytermében kiállítást rendez. E kiállítás, amelyről mondani is felesleges, hogy elsőrendű eseménye lenne Gyergyószentmiklósnál nagyobb és fejlettebb művészi életű városnak is, alkalmunk lesz a festőművész barátainak és tisztelőinek, hogy súlyos betegségéből való felgyógyulása alkalmából ünnepeljék.

— Gyergyó községeinek villanyvilágítása. László Antal, gyergyószentmiklósi városi főmérnök részletes tervet dolgozott ki arra vonatkozólag, hogy a gyergyói medence községei egy gyergyószentmiklósi központi villanytelepről árammal láttassanak el. A terv részletes ismeretét szükségesnek tartjuk és arra jövő számunkban fog sor kerülni.

— Áthelyezés. Dr. György Gábor pénzügyi titkár a pénzügyminisztérium Brassóba helyezte át.

A szimpatikus és belátó dr. György Gábor áthelyezése nagy vesztesége vármegyénknek.

— A ref. Nőszövetség husvét első napján d. u. 5 órakor vallásos délutánt rendez izlésesen összeállított műsorral a gyergyószentmiklósi ref. templomban.

Az érdeklődőket tisztelettel meghívja a Vezetőség.

— Gyűjtés a franciaországi vízkárosultak javára. Mint értesülünk, a kolozsvári kormányzóság gyűjtést indított a franciaországi vízkárosultak javára. A főispáni hivatal le is küldötte az itteni rendőrségre a gyűjtőleveket. A napokban a gyűjtés kezdetét veszi.

lehunyt szemű virágcsokrok, fehér rózsák ott nevetgettek, susogtak fehér, szüzi ágya mellett s emlékeket susogtak a lázas kinoktól fellángoló, mély tűzü szemekbe. S felsírt benne a lélek: „Nem tudok komédiázni, nem tudok titkolni.”

S ebbe a sirásba, vergődésbe egyszerre csak belecsendült egy hegedű zokogása s bele-sírt a nótát a farsangi reggelbe. Ő huzatta. Bolondos szíve egész melegségét öntötte bele a nótába. Tudta, ott bent hallják; tudta, hogy ott bent nagy viharok zúgnak el egy fehér lélek fölött. Igen! Viharok, belülről tépők, sebeket sebzők, könnypataokban fürdő viharok. S ezen a reggelen sok, sok halvány rózsza, sárga rózsza susogott a fehér párnákon. Sok, sok rózsza, sok, sok könny.

*

Másnap Bihary Jóska bekopogtatott Kányay Piroskáékhoz. Daliás termetére ráfeszült a szmoking s fehér glacié keztyűs kezében egy rózsaszálalt tartott. A szalonban fogadta Piroska. Nem kérdezte, miért jött, tudta, sejtette, hisz a férfias szeméből enyhén, szerelmesen sugárzott ki a kérdés: „Akarsz az én kicsiny feleségem lenni?” Teste megremegett Piroskának, nagy érzések, forró vallomások futottak át a lelkén. Nem tudott felelni, remegett csak s egy pajzánul előtörő, legördülő kicsiny könnycsepp volt rá a felelet.

Következtek a banálítások, a hétköznapi

formaságok, elkopott társadalmi szabályok. Mert hol két szív egymásra talál, megértően egymásba fonódik, e nagy, mágikus erő előtt meg kell hajolnia mindenkinek, minden kifogásnak, ürügynek, vagyon kérdésnek, rokonságnak, nem szabad avatatlan kezekkel belenyulni a természet munkájába.

Jöttek a színes tervezetések, a kelengye, a boldog családi fészek berendezése, sok, sok minden. De mit törődtek ezzel a fiatalok. Töb- bet ért nekik, ha egymás mellett ülhetnek, ha el-elbeszélgettek ezer apróságról. Nem érdekelte őket sem a készülődés, sem az öregek tervezetése. Csak egyet vártak s ez egynél ösz-szedobbant a szívük. Várták a husvétot. Várták, mikor egymásé lehetnek. Husvételra tüzték a lakzít, az örökké tartó szent eskütételt. Már nem is éltek, nem is mertek arra gondolni, hogy ez valóság, azt hitték, hogy álmodnak. Azt hitték, hogy egy bűbajos husvétii álom, sok, sok piros rózsával.

*

Csak úgy repültek a napok. Már a tavasz is belekacagott a természetbe. Párás sugárzás, enyhe derűs fény. A nyár kacagott a tavaszban. A tavasz mindent ígérő tüzes csalfasága. Már a vén Hargita is zöld lombokkal támaszkodott a kékszalagos égnek. Már készen volt a fiatalok fészke is. A tavaszi napsugár arany-sugarakkal szentelte fel az illatos kis fészket üde fehérségét.

— **Teaestély.** A gyergyószentmiklósi kereskedő ifjak husvét másodnapján a Kereskedői Kör összes helyiségeiben érdekes husvét meg-
lepetésekkel egybekötött teaestélyt rendeznek, melyre a Kör összes tagjait és hozzátartozóit ezen az uton is meghívja. A fiatalság gondoskodott zenéről is, hogy a szórakozás teljes legyen. Belépődíj nincsen.

— **A csikvármegyei tanács megalakulása** ellen beadott felebbezést a kolozsvári tartományigazgatóságnál működő speciális bizottság elutasította.

Amint értesülünk, a bizottság határozatát megfélebbezték a semmitőszékhez.

— **Az általános jegyzőválasztások máj. 1-én lesznek.** A belügyminisztérium körrendeletet bocsátott ki a vármegyei tanácsok elnökeihez, amelyben hivatkozva a köz. törv. 58 és 178 §-ira elrendeli, hogy a jegyzőket a községi tanácsoknak lehetőleg egyhangulag kell megválasztania. Nem egyhangú választás esetén a tanácsnak három jelölt nevét kell felterjesztene a megyei tanácshoz, amely három jelölt közül a vármegyei tanács elnöke nevezi ki a jegyzőt.

Kihangsúlyozza a rendelet, hogy lehetőleg a régi jegyzőket kell megválasztani.

Pályázati határidő ápr. 19.

A rendelet nem intézkedik arról, hogy mi történik abban az esetben, hogyha nincs három jelölt és hogy ott, ahol még nincsenek jogerősen megalakulva a vármegyei tanácsok kiél a kinevezés jogával.

Mindenesetre kíváncsisággal tekintünk az új jegyzőválasztás elé.

— **Be kell hajtani az adókat.** Az egyes adóhivatalokhoz rendelet érkezett a pénzügyminisztériumtól, hogy az adókat továbbra is az eddigi szigorúsággal kell behajtani.

Értesülésünk szerint a gyergyószentmiklósi adóhivatalhoz is megjött a rendelet, amely előírja, hogy április havában csupán Gyergyószentmiklósról három millió lejt kell behajtani.

Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy honnan lehet ezt az adót behajtani, mert ahol nincsen, onnan még — az adóhivatal sem tud behajtani semmit.

— **A budapesti Nemzetközi Jubileumi vásár.** A május 3—12. között tartandó Budapesti Nemzetközi vásárra utazó: 1. a magyar határt vizum nélkül lépheti át, s a vizumot a rendes ár egyharmadért utólag a vásár területén szerezheti be, 2. a magyar vonatokon menet-jövet 50%-os díj-kedvezményvel utazhatik még akkor is, ha a visszautazás nem azon a vasútvonalon vezetett határlomáson fog történni, amellyel Magyarországra

S megérkeztek a husvét ünnepnek is. A nagyhét, Jézus szenvedése. Golgota. Virágok nyíltak a kertekben s a Maros erdőjében sötét fenyvesek halk suttogása hallatszott, s pisztrángos havasi patakok futó folyása zenélt. Fehér ködszalagok húzódtak végig a Maroson. S bent a falvakban a nagy szenvedő ünnepnek halk, gyászos muzsikája zenélt a lelkekben. Jöttek a fekete napok s a könny után a mosoly s Husvét másodnapja. A Kányay-kuriában lakodalomra készültek. A menyasszony talpig fehér ruhában, mirtusz-koszorúval a fején. Csak a völgyényt, Bihary Jósikát várta.

Délután 2 órakor lövés dördült a Bihary garszon lakásán. Vértócsában, Husvét másodnapján ott kapták meg a völgyényt, halva. Egyik kezében egy szál piros rózsza, másikban a pisztoly. S egy levél az asztalon: „Ne haragudj, bocsáss meg, másképp nem tehettem! Nem akartam befektetni boldogságunk fehérségét fiatal korom könnyelműségeivel, bűneivel. Isten veled.“

Csak egy pár sor s mennyi mindent zár magában. A fiatal kor könnyelműségét, a Patyolat üzenetét, a korszellemet, de gerincességét is. Hány ilyen férfi van, ki meg meri vállalni az elhibázott életét. Husvét álom, igaz boldogság s a leányok!!! Ilyen az élet: „Vérző szívek... eldobott virágok.“

Iff. Vadász József.

belépett, 3. a román vasuton jövet az I. és II. osztályokon szintén 50%-os díj-kedvezményvel utazhatik, 4. a vásár területére bármikor ingyenesen léphet be, s végül 5. lakást előre biztosíthat magának, ha a vásár valamelyik tb. képviselőjénél, városunkban a Sándory nyomdában, Marosvásárhelyt pedig a kereskedelmi és iparkamara főtitkáránál 120 lejért vásárigazolványt vásárol. A vidéken lakók megrendelése csak akkor vehető figyelembe, ha úgy az igazolvány ára, mint a postaköltség (ajánlott levél díja) dr. Biró József ker. és iparkamarai főtitkár címére előre beküldődik.

— **Járhatatlanok az utak.** A tavaszi időjárás beálltával rendszerint az utak felfakadásával járhatatlanok szoktak lenni közutaink. Azonban soha sem voltak annyira járhatatlanok, mint az idén. Az idén a szekér, különösen a Gyergyószentmiklós és alfalvi utszakaszon, a szó szoros értelmében, besülyedt, úgy, hogy ökrökkel kell kiemelni lovat, szekeret.

Abból a sok behajtott adóból hem ártana valamit utjaink renbehozására is fordítani.

— **Leépítések a vasutnál.** Stan Vidrighin vasuti vezérigazgató az államvasutak deficitjét most személyzeti leépítéssel akarja helyrehozni. Így például csupán a gyergyószentmiklósi állomáson 35 vasuti alkalmazottat, részben vonatvezetőket, váltókezelőket s más szakképzett embereket degradált ideiglenes segéd munkásokká. A degradáltak legnagyobb részének már szerzett joga van a nyugdíjra, amely a degradálásal illuzórikussá vált.

Előrelátható, hogy ezekből a degradáltakból igen sok per fog keletkezni a szerzett jogok elkönfiskálása miatt, s így az államvasutak abba a helyzetbe fog kerülni, hogy amit megszerez a réven, elveszti a vámon.

Stan Vidrighinnek talán inkább többmillió évi fizetését kellene degradálnia.

A 35 degradált személy közül 33 magyar és 2 román.

— **A mozi vezetősége közli:** A városi hatóság, a minden oldalról mutatózó moziérdekeltetésre való tekintettel is a legszigorúbban megtiltja pótszékek elhelyezését a nézőtérén. Ennélfogva mi is mihez tartás végett közöljük, hogy semmi szín és körülmények között ezen rendeletet áthágni nem áll módunkban s így nagyra becsült közönségünket kérjük, hogy a „Gróf Monte Christo“, a „Végzet“ és az „Acélkoporsó“ előadásainak előrelátható tumultusainak elkerülése végett jegyei megváltásáról előre gondoskodják. Mindhárom film a szokottnál jóval nagyobb méretű s már erre való tekintettel is, előadásainkat pernyi pontossággal kezdjük.

* 9 □ méteres új perzsa szőnyeg eladó. Megtekinthető a „Rella“ kalapszalomban. 3—1

* **Értesítés.** Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári időnyre megérkeztek raktárra a legfinomabb bel- és külföldi divatszövetek. Készülnek öltönyök és tavaszi kabátok a legmodernebb kivitelben. Szolid ár, pontos kiszolgálás. Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. Tisztelettel Béres Ignác, urisabó, Csiki-utca 3. 5—3

* **Eladó teljes mozgósínház-berendezés üzemképes állapotban.** A berendezés főbb alkatrészei: 1 drb 2 hengeres 12 lóerős fekvő benzin motor, 1 drb 5.5 kilowattos dinamo, 1 drb vetítógép lámpával, 1 drb feszültségmérő, 1 drb kapcsolótábla, vetítőtávon, orsók stb. Bővebb felvilágosítást nyújt Gaal Miklós pénztárnok Ditráu. 3—3

* **Hirdetmény.** A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy nagyvárosias nívón, ujonnan berendezett úri- és női fodrász-szalonomat Gyergyószentmiklóson a Zárug Testvérek-féle üzlethelyiségben (Főter 8.) megnyitottam.

Elsőrendű, pontos és higiénikus kiszolgálásról biztosítom a n. é. közönséget és kérem szíves pártfogását. Salonul de „LUX“ szalon. 4—2

A Várük regéje.

„Nézzetek belé a történet könyvébe, Mindenütt meglátni vezérnyomdokát, Mint a folyóvízen át a nap képe, Áthúzódik rajta arany-híd gyanánt.“

Két lovas egymás után lassu-lassu lépéssel halad az Olt legfelső szűk völgyében. A völgy oly keskeny, hogy a két lovas nem fér el egymás mellett. Valami útféle volna a völgyben, de nem minősíthető utnak, hanem inkább az Olt medrének. A víz nem akadályozza a menést, mert itt még az Olt csermelyszámba megy. A víz oly kevés, hogy a lovak bokájáig alig ér.

A haladást inkább az akadályozza, hogy a völgy ős fenyvessel olyan sűrűen van benőve, hogy dacára a szép napos időnek, a napsugár nem tud behatolni és a koromsötétségben a faágak félrelökésével kell bajlódni, hogy szemkiverés nélkül lehessen haladni.

Ilyen körülmény miatt a két lovas jóformán szóhoz sem juthat, amíg a Várükpatak völgyébe a Vársarkának nevezett hegyfok mellé nem jut.

Itt a magasban, mintha az őserdők eltűntek volna, tisztásra jutnak. Egy száz láb magasú hegyre mesterségesen készített meredek uthoz érnek.

Antal Balázs: Mi a mennykőnek lakik urad ebben a sasfészekben? Itt, gondolom, se török, se tatár nem bántja?

Bende István: Nagy uraknak nem lehet tudni a guszpusát. Én is többször törtem a fejemet azon, hogy uram miért rejtett ebbe a sasfészekbe! Fiatal és nőtlen és annál inkább feltűnő, hogy miként tud a világtól ily elzárkózva élni.

Antal Balázs: Ugy hiszem, hogy itt nem lesz sok dolgunk és ezekről beszélni eleget tudunk. No, de itt van a felvonó híd és az itteni szokás szerinti jelt add meg, hogy a várba ereszenek be.

Csedő Péter: Igazán sokat késedelmeskedtetek. Urunk már alig győzött várni benneteket. Az egész őrség husz teljesen megbízható fegyveresből áll. Nem igen sok dolgunk akad. Teljesen el vagyunk zárva a világtól. Amint tapasztaltátok, az Olt völgyében teljesen járatlan az út. Gyergyó felé a Magasbük patakára lehetne eljutni, de ott olyan rossz az út, hogy gyalogszerrel is alig lehet járni.

Lőrök-tatár a vár létezéséről nem tud, és így ez időszert minket nem támadhat. Vadász, halászat ad dolgot, mert nap-nap után azal foglalkozunk.

A vár keleti részén lévő öt nagy szoba az őrségé. Oda vezetlek és kényelmes lakás lesz ott számotokra. Az istállók a vár északi részén vannak; vezessétek oda a lovakat.

Daczó György: A Dózsa-féle mozgalomnak még szájunkban van az ize. A székelységet mindig félrevezetik és annak mindig megissza a levét. Barátom! Nyíltan beszéllek. Amelyik szobában vagyunk, annak mennyezetén, nézd, rózsza van festve. Tudod az értelmét. Rózsza van felettünk, tehát rózsza alatt beszélünk. A deák nyelv így fejezi ki: „sub rosa“, tehát amit ez alatt mondunk, annyira titok, hogy azal a sirba szállunk.

Csákány Balázs: Mindent tudok barátom. Azt is tudom, hogy miért húzódtál felre, ebbe a sasfészekbe. Te nem akarsz Békés embereivel találkozni, szóval nem akarsz a Békés-féle mozgalom, vagy mondjuk, lázadásban részt venni.

Daczó György: Eltaláltad, szóval, teljesen igazad van. Ha jól meggondoljuk, Békés, Miksa király szekerét azért tolja, hogy jusson az erdélyi fejedelmi trónra. Mi kifogásod lehet Báthory István fejedelmünk ellen?

Csákány Balázs: A fejedelem ellen nincsen semmi kifogásom, hanem az a szerencsétlenségem, hogy teljesen meggondolatlanul Békés embereinek adtam becsületszavamat, hogy mellettük leszek és ügyeikben támogatom őket.

Daczó György: Elég sajnós, barátom, a meggondolatlan lépés, mert még emlékeztünkben van a Dózsa György-féle felkelés. A pártoskodásnál a győző felek korunk szokásai szerint ellenfeleik főbb embereit, ha ki nem végeztetik, az orr- és fülesonkítást el nem kerülhetik.

Csákány Balázs: Mindezeknek tudatában vagyok. Mi a tanácsod? Becsületszavam köt. Azt sem mondhatom, hogy meggondolatlanul csináltam az egész dolgot, mert akkor kiskorunk csufolnak.

Becsületszavadat adtad, nincsen helye szavad visszavonásának. Beadtad a derekad és viseljéd vállalt igádat! Mint igazi barátod, még őszintébb leszek. Meglehet, hogy én is Békés-parti lettem volna, de az elmondottakon kívül visszatartott az, hogy jegyben járok Bebek Máriával, akinek szavamot adtam, hogy nem vegyülök a Békés-féle mozgalomba.

Antal Balázs: Az én uram úgy elrohana, mintha itt sem lett volna. Amikor azt kérdeztem, hogy vele menjek-e, durván azt felelte: maradj itt, kellesz az őrdögnek!

Daczó György: Ne buslakodj, édes fiam! Maradj nálam, jobb dolgod lesz, mint apádnak!

Antal Balázs: Köszönöm, nagy jó uram a kegyességét, nem fogok háládatlan lenni jó-ságáért!

A görgényi vár felvonó hídja előtt egy lo-vag bebocsátásra jelt ad.

— Isten hozott! — mond Bebek Mária. Csákány Balázs: Eleget igyekeztem, de a

rossz utak és a nagy távolság késleltetett. Eljöttem, pedig nincsen értelme.

Bebek Mária: Miért ne volna? Hiszen egy jó barát, egy jó ismerős meglátogatása, mindig kötelesség.

Csákány Balázs: Én itt jó barátnál, jó ismerősnél magamat többnek, sőt a házhoz tartozónak tartottam. Sajnos, mindentől elmaradtam, mert édes Mária, mindenütt későn jártam.

Bebek Mária: Nem tudom, miről van szó, nem tudom, mitől későn le?

Csákány Balázs: Elég fájdalom, hogy én tudom.

Bebek Mária: Mondja, barátom, mi az, hogy tudja róla, mert így teljesen tájékozatlan vagyok és azt sem tudom, hogy sajnálkozzam, vagy mit csináljak ezen a dolgon?

Csákány Balázs: Édes Mária! Az az egész, hogy most tudtam meg, hogy Daczó György megkérte a kezét.

Bebek Mária! Hát azzal ugyan kinek ártottam, hogy Daczó Györgynek kezemet adtam? Hiszen őt szeretem és józan ész szerint mást nem tehettem. Honnan tudjam, ha nem mondta, hogy ön Daczó Györgynek vetélytársa?

Csákány Balázs: Mindenütt késedelmes vagyok, de eljön az idő, amikor mindenütt korán ott leszek!

*

Békés táborában a felkelők közül Csákány Balázs elsőnek jelentkezik. Becsületszavát adta, majd lekötötte, kötelességet vállalt, teljesítse.

Kerelöszentpálnál 1575. évi július 7-én Báthory István szétverte Békés Gáspár táborát. Csákány Balázs életveszedelem között menekült a csataterőről.

*

Daczó György: Antal Balázs és Bende István! Több napi élelemmel ellátva, siessenek a görgegyi várba. Ha Csákány Balázs oda megy és ha a házileány Bebek Máriaival beszél és vele azt akarja elhíttetni, hogy a kerelöszentpáli csatában elestem, az ellenkezőjéről győzzétek meg őt.

Ha pedig üldöznék, ezen leveletem az ur-nőnek mutassátok fel és kész lesz veletek az én váramba jöni.

*

Csákány Balázs: Most már jókor jöttem, annál is inkább, mert üldöznek. A kerelöszentpáli csatát elvesztettük. Daczó György a csataterén maradt. Most már szabad a keze, Mária és én kérem meg; remélem, kéréssem vissza nem utasítja.

Mária elhalványulva: Most már igen korán jött! Daczó György elesési híre lehet költött beszéd. Máskülönben is, ha jegyesem elhalt, még gyászolni is kell.

*

Bende István: Nemzetes és nemes ifju asszonyom! Csákány Balázs uram nem beszél igazat, mert Daczó György uram ott sem volt a csatában és így el sem eshetett ottan. Egészségben hagytuk urunkat várjukki várában. Amint hallám, szerelmével üldözi, és ha az üldözéstől menekülni akar, itt van urunktól egy levél. Kegyeskedjék átolvasni, és ha helyesnek találja, jöjjön velünk.

*

Antal Balázs: Nemes jóakaró Daczó György uram! Megérkezém nagy sietséggel a görgegyi várba. Mindent úgy intéztünk, hogy nemes jóakaró uram parancsolta. Az én volt uram a nemes és nemzetes ifju urnőt szerelmével üldözte.

Bende István és a nemes, nemzetes ifju urnő csatlósaitól kísérve ifju urnőnk Görgegy várából utra kelt. Én előre siettem, mert az én volt uram részéről rosszat sejték. Jóakaró uram! Rettegek életéért, mert veszedelmét érzek.

Amint így társalognak a vár alatt, a Vársarka nevű hegy mellett kettőjük feje felett egy golyó repült el.

— Uram! Itt a sejtett veszély!

*

Daczó György: Fegyveresek! Vegyétek körül az Olt fejénél a sűrűséget! Kettő maradjon itt velem, hogyha szükségem lesz védelemre, legyének segítségemre!

A többi kutassa át az erdőt és élve hozza elő a merénylőt!

Csákány Balázst kevés keresés után megtalálták egy óriási odvas fenyőfa üregében. Bár karddal védekezett, de ártalmatlanná tették és a fegyveresek megkötözve urukhoz vitték.

*

Bebek Mária: Mi történik itt, édes jegyesem?

Daczó György: Csákány Balázs legjobb barátom, akire bízottam volna életemet, barátságom — és bizalmammal rutul visszaélt. Először holt híremet költötte, hogy kezedet megnyerje. Másodszor, hogy csakugyan holt legyek, amint már bevallotta, gyilkossági szándékából lőtt reám.

A többi álnokságát, amire még a Békés-

féle pártütéssel kapcsolatban rájöttem, nem mondhatom el. Az elkövetett két bűne elég arra, hogy a halált megérdemelje.

*

Bebek Mária: Nem tudom, édes jegyesem, hogy torba jöttem-e ide, vagy esküvőre?

Daczó György: Édes jegyesem! A gonosz bűnhődése torral nincsen összekötve.

Hanem jöjj a váramba, ott van a pap és a menyegzős nép, hogy oly soká várt menyegzőnket tartsuk meg!

Ferenczy Dénes.

Az Urania mozgó hirei.

A husvéti kettős ünnep nagyságához mérten, hatalmas filmprodukciónal lépi meg a közönséget a mozi vezetősége.

20—21-én, vasárnap és hétfőn.

Gróf Monte Christo

Dumas halhatatlan műve elevenedik meg a néző szeme előtt.

A regény újabb megjelenése alkalmával Szép Ernő a következő jellemzését adja:

„Idestova egy évszázad óta hódítja az egész világ olvasóit az ártatlan szenvedés, a becsület, erő, diadal és bosszuállás hőse, az az Edmond Dantes, akit sziget pokolbörtönébe zártak, aki tizennégy esztendeig várta szabadulási útját s aki feltűnik a római színház páholyában, rejtélyes nagyur vakító kincsei ormán, hatalmas, sötét köpenyében megejtő lovag és babonás fantom, a Végzet sápadt démona, aki nem akar jobb lenni az Istennél. A férfiaság apotheozisa e történet...”

A halhatatlan kalandornak viselt dolgai kelnek életre előttünk, a mai raffinált filmtechnika és a legművészibb eszközök felhasználásával és szinte fölülmulja azt a grandiózus elképzelést is, mely Dumas fantáziájának nyomán keletkezett. A teljesen új rendezésű filmben olyan világnagyságok játszóak a főszerepet, mint: Lil Dagover (a „Magyar rapszódia” generálisnéja), Jean Angelo, Bernhard Goetke.

Külön ki kell emelnünk a felvételek szépségét. Minden kép külön meglepetés. Kétségtelen, hogy a „Gróf Monte Christo” a legnagyobb alakítások egyike, ihletett és tökéletes minden ízében. Maga Dumas mesél a filmben. A rendező tizenegy hatalmas felvonásba sűrítette a cselekményt s két és fél órát igényel a film vetítése. Erre a különleges attrakciónak fokozott mértékben hívjuk fel közönségünk figyelmét, amikor is, a gazdasági viszonyok figyelembevételével, csak igen mérsékeltén emeltük a helyárakat.

22—23 és 24-én, kedden szerdán és csütörtökön

Végzet.

Greta Garbo és John Gilbert szenzációs sikerű, hatalmas drámája, mely, a film világsikerét tekintve, a cinematográfia legsikerültebb alkotásai közé tartozik. A film fototechnikai, művészi, a szereplők kvalitásainak, az élmények dus egymásbakapcsolódásainak felsorolásával s méltatásával nem is kísérletezünk. Ezt látni, átélni kell, melynek nyomán a gondolat megtisztul, a szív megnyílik s egy jobbá, nemesebbé vált lélek gazdagodott nem múlt emlékekkel.

A film vetítésére három napot szántunk, hogy az érdeklődők legszélesebb rétegeinek is alkalmá legyen a megtekintésre.

26—27-én, szombaton és vasárnap

Acélkoporsó.

(Submarine.)

A tenger hősi eposza.

KÖZGAZDASÁG.

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet máj. 1-én megalakul.

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet kolozsvári központi alapítói f. hó 7-én Kolozsvárt népes értekezletet tartottak, amelyen az eddigi részvényjegyzések vétettek számba.

Ugy látszik, hogy magyar kissebbségi társadalmunk, különösen gazdaközönségünk végre-valahára rájött annak a tudatára, hogy le-szegényedésében nem számíthat máshol segítséget, mint saját magában és saját összefogásában, s így sietett az Erdélyi Magyar Földhitelintézet részvényeinek lejegyzése után a szép terv megvalósítására.

Korántsem mondjuk ezáltal azt, hogy már mindenki belátta az Erdélyi Magyar Földhitelintézet megvalósulásának szükségességét, mert hiszen még mindig nincsen lejegyezve a szükséges 20 millió alaptőke; azonban hogyha közgazdasági és pénzügyi életünk vezetői már elhatározhatták a megalakulás kimondását, ugy-

már biztosra vehetjük, hogy a még hiányzó részvények lejegyzése előzetes biztosításával az Erdélyi Magyar Földhitelintézet létrehozása biztosítva van.

Ha ezekhez a központi jegyzésekhez hozzá-vennők a csiki közbirtokossági jegyzéseket, amelyeket egyes közbirtokosságaink megszavaztak, s amelyek eddig közel 10 millió körül mozognak, ugy máris tulajgyezetteknek vehetnénk az alaptőkéhez szükséges részvényeket.

Csikvármegye jegyzéseit azonban még nem lehet a kolozsvári központ jegyzéseivel számítani azon általunk többször bangoztatott speciális helyzetnél fogva, amellyel Csikvármegye bir, s azon erős gazdasági és pénzügyi súlyánál fogva, amelyet közbirtokossági révén képvisel.

A csiki jegyzések akár beolvadnak a kolozsvári központi jegyzésekbe, akár nem, Csikvármegye gazdasági és pénzügyi önállóságát minden körülmények között meg kell menteni és nem szabad függvényének tartani más vidékek gazdasági elrendezkedésének.

A csiki közbirtokosságok azonban eddigi tekintélyes jegyzéseikkel még nem fejtették ki teljes energiájukat. Pár közbirtokosságon kívül legnagyobb része talán mai napig sem tudja, hogy mit jelent székely-magyarságunknak az Erdélyi Magyar Földhitelintézet, és hogy ennek az intézménynek milyen nemzetfenntartó hivatása van, különösen gazdatársadalmunkra vonatkozóan.

Dicséret és köszönet illeti meg mindazokat, akik az eszmét megértve siettek megvalósítani ezt a nagy horderejű intézményt, és eléggé meg nem bocsátható lett azok részére, akik akár nemtörődömségből, akár pedig részvétlenségből nem veszik ki részüket ezen eszme megvalósításában vagy nem olyan mérvű támogatásban, amelyet Erdély magyarsága tőlük joggal elvár.

Ismételjük most is, hogy különösen Csikvármegye magyarságára várnak e tekintetben nagy feladatok, mivel el kell jönnie annak az időnek, mikor Csikvármegye gazdasági és pénzügyi vezetése ennek az altruista intézménynek a kezébe kell hogy összpontosuljon, hogy megvalósulhasson Csikvármegye önálló, másoktól teljesen független gazdasági és pénzügyi hitelélete.

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet kolozsvári vezetősége is átlátva e tekintetben Csikvármegye fontosságát, mely először vetette fel a csiki altruista intézmény létesítésének szükségességét, kontaktust akar létesíteni a csiki vezetőséggel és már is megkereste a csiki vezetőséget egy közös platform létrehozása céljából. Már ki is vannak jelölve a személyek, kik a tárgyalásokat a csikiakkal felveszik, s mihelyt a csiki jegyzések már befejezést nyernek, ennek a tárgyalásnak semmi sem fog állani az útjában. Legközelebb talán e tekintetben is biztosabb és részletesebb eredményekről számolhatunk be.

Nemsokára talán az ige testté fog válni, hogy aztán az elvetett kis mustármag terebélyes fává növekedhessen.

Primăria comunei urbane Gheorgheni.

No. 864/1930. adm.

Publicațiune.

Primăria comunei urbane Gheorgheni, aduce la cunoștință generală, că imobilele comunei se vor da în arândă pe timp de 1 an, adică până la 1 Aprilie 1931, prin licitație publică, care va avea loc în ziua de 3 Maiu 1930. la această primărie.

Gheorgheni, la 14 Aprilie 1930.

Președintele Com. Int. :

Dr. Emil Precup.

Șeful Serv. Adm. :

Emeric Kassay.

Olcsón kapható!

Magastörzsű és törpe rózsa

a

legszebb fajokban.

Valamint az összes virág és konyhakerti palánták olcsó árban kaphatók

Patka József kertészetében
(Járványkórház szomszédságában.)